

K'ajool báax je unaj a beetik wa'a
Conoce Tus Derechos
Know Your Rights

P'aten ti jump'eel ma'alo'ob kuchil:

- T'aanen jée bix unaje' ma'a un sáat a wool.
- Ma'a a tus, mix a wáak ba'a ma jaji' ti juntú'ul policia, mas ma'alo'ob a p'atal ma'a t'aan.
- Ma'a a bisik mix jump'eel ju'un ma'a a tiáli'
- Ma'a a máan ichil le fronteraso'
- Bis u k'aba' yetel u xókil u un'ukul t'aan ti juntú'ul abogado ku meyaj ti migración, w aje u pajtal xan u t'ankeche'
- Wa ma'a a k'ajol mix juntú'ul abogado, ku beytal u ankeche', bis u xókil u un'ukul t'aan ti juntú'ul a etjáil ti'olal u beytal a t'aan.

Wa ka máachle':

- Dz'a u k'aaba' wa u tarjeta a abogado ti le mako'ob ku meyajob ti migración. K'aat t'aan yetel juntú'ul abogado.
- Wa mináantech juntú'ul abogadoe' k'at u ju'unil tu'ux dzibtáan tulakal le meyaj ku béetal xma'abo'olil tia techo'.
- Ma'a jojontzibtik mix jump'eel ju'un wa maj t'anajech Tanil yetel juntú'ul abogado.
- Ma'a jojontzibtik mix jump'eel ju'un wa ma'a a ta na'atik waa a xokik le t'ano'
- Mun beytal a máacha wa betaltech k'atchiob', yantech u pajtalili utiál a t'aan yetel uts, yetel a chimpoltaja'. Wa ja'atzéch' wa kech ala'atech yan u betaltech lo'ob, wa áalatech k'abao' ma' unajil, ojetel yantech u pajtalil a takik u pool le maax bet le ba'aloba'.

Ma'a u tu'ubultech chen tumen a k'ajool le baax je u pajtal a betik, yetel a tuklik a beetke' je'e bax k'ine, máa u k'at u yáale' le policiao' yan u betk je'e bix tziibtaan te áalmajt'ano'ob, wa yan u ankech.

Wa ka tuklk bataltech lo'ob tiólal le mako'ob ku mayajo'ob yetel le policio' waa ti migración; t'anen ti u kuchil much' abogadoso' ku meyajko'ob le baax tziibtan, yetel le ku yaak le áalmajt'ano' civil.

Wa tan a mansik u talamil utiál a josaal tu'ux yanech, t'anen ti le Canal Welcome Center (415) 261-0182 * (415) 526-2486 * Je u beytal ak ankeche' yetel ak ch'ajoltik u talamil, taak xan je u beytal ak kaxtiikteche' juntú'ul abogadoe'.

K'ajool báax je unaj a beetik wa'a:

- Ka ma'acha tumen migración, waa le policiao' waa tan a xímbaal ti le bejo'
- Ka ma'acha tumen migración, waa le policiao' waa tan a bin yetel a kisbuuts
- Kun bino'ob ta wotoch, migración waa le policiao'.

Wa chen tan xímbale':

- Tanile' k'aat ti le policiao' waa je u pajtal a bine' ; waa ku áaktech je'ele' ma'a ku tsokle' t'aan xen. Xen chambelil, xímbaranen ma'a walka'. Wa ka áalkabe', letiobe' je u beytal u wa'akunskech tumen beya'
- Wa ma'a k'at a t'aan yetel le policiao', je u beytal a ts'aikti' jump'eel ju'un tu'ux a ts'ima u k'aba' a abogado, wa le ju'un ts'ibta'an tiàan te kabala'; ken ts'oke' xen xímbalil, maa alkabi'.
- Wa le policiao' mun p'at ka bin, unaj a ts'akti' a k'ba'. Chen a k'aba' mix u lak' ba'al, mix tu'ux ka wantal, mix tu'ux a pajal, wan tak xan yantech ju'uno' wa ma'. Ma'alo'ob wa man ts'aik u laak' ba'alo'ob chen a k'aba'.

Tene' tin ts'iktech le ju'una' tumen ma' in k'at t'aan, mix u yantal ba'al in wile yetel tech. Tene' in k'at in ch'ae u pajtalil min t'aan, yetel ma' in k'at in nuukik mix jump'eel k'atchi'. Wa ka machken, wa kin k'aalaj, yan in ch'apaxtik le ba'ax ku yaalik le almajt'aano', yetel min nuukik mix jump'eel k'atchi'.

Wa tan a bin ich a kisbuts':

- Wa le policiao' ku betik u bechh'k'a' utiaal a waakunsik a kisbuts'e', k'aabet a betik.
- Le mako'ob ku meyajo'ob ti migración, je'u beytal u betiktech xot t'ano'ob tio'olal bix, tu'ux a lu'umil, a k'aba', tu'ux kaja'anech yetel banten taalech.
- Le policiao' je u beytal u k'atiktech a k'aba', tiolal a ju'un utiaal a mansik a kisbuts'. K'aabet a èsikiti'le ju'uno' wa yantech. Ma'a a nu'ukik u laak' k'atchio'b.kisbuts'e'.
- Wa le policiao' ku k'atiktech u pajtalil u tiaal u xak'altik a kisbuts'e', je u beytal a àaliktie' mun beytal wa ma'a k'ati'.

Wa tiánech ta wotoche'

Waa ma'a k'ate', ma'a a je'ik u jóol a wotoch'u beytale' wa ku tasik jump'eel ju'un tu'ux kiáake' k'aabet u okój.

Waa maá k'aat ka'a okook junt'ul policiao' ta wotoche' ma'a jéeikti' le jónajo'. K'at tíobe' wa tantoobe' jume jueso' utiáal u xak'altik a wotoch.

Wa ku ésiktech le policiao' jump'eel ju'un utiáal u okój ta wotoch, yetel ka maachle', áati' maan ta t'aan yetel man a núukik mix jump'eel k'atchi'; tu taanile', k'aabet a t'aan yetel a abogado' ken tsojke' je u beytal a t'aan. Wa máa a k'at a t'aan yetel le oficialo', je' u beytal a ts'aikti' u ju'un ti a abogado'